

Večernik

Leto III. (X.), šte. 85

Maribor, ponedeljek 15. aprila 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Podališanje najemniške zaščite do I. 1935

OMEJITEV ZAŠČITE. — POSPEŠEVANJE GRADNJE NOVIH STANOVANJSKIH HIŠ. — MAKSIMIRANJE NAJEMNIN V NOVIH HIŠAH.

BEOGRAD, 15. aprila. Kakor smo že poročali, namerava vlada z nekaterimi izpremembami podališati dotedanji zakon o zaščiti stanovanjskih najemnikov. Predvsem bo zmanjšan krog zaščitenih, med katere bodo spadali zlasti državni nameščenci, vojne vdove in sirote ter delavstvo. Privatni nameščenci in višji državni uradniki po novem vladnem načrtu ne bodo več zaščiteni.

Vprašanje najemnin še ni definitivno rešeno. Vlada stremi za tem, da uredi vprašanje najemnin na način, da ne bodo posestniki manjših hiš preveč oškodovani, na drugi strani pa bo tudi za najemnine v novih hišah določen maksimum. Na ta način upa vlada preprečiti prekomerno poviševanje najemnin ter izenačiti lastnike novih hiš in starih hiš.

Sedaj gre še predvsem za vprašanje, kako dolgo naj ostane v veljavi zaščita najemnikov. Stanovanjsko vprašanje povzroča, kakor znano, vsa ko leto v vrstah hišnih posestnikov kakor tudi stanovanjskih najemnikov veliko razburjenje. Ker so dosedanje vlade izrabljale to stvar strankarsko-politično in na definitivno ureditev stanovanjskega vprašanja sploh niso mislile, namerava sedanja vlada podališati zaščito najemnikov za daljšo dobo.

Novi stanovanjski zakon bo najbrže podališal zaščito najemnikov do leta 1935. Istočasno pa se bo s krepkim podpiranjem in pospeševanjem gradnje novih stanovanjskih hiš skušalo storiti vse, da se v tej dobi odstranijo vse ovire za poznejše zakonite ukrepe.

Nova Poljska vlada

VARŠAVA, 15. aprila. Šele včeraj je predsednik poljske republike oficijelno imenoval novo vlado, dasi se je še v soboto zvečer vršil hud boj v vladnem taboru za posamezna ministrska mesta. Uspeh je končno ta, da ostane na svojih mestih večji del dosedanjih ministrov, kakor se je prvotno nameravalo.

Na novo stopijo v vlado: dosedanjí prosvetni minister dr. Switalski, prej vojaški adjutant Pilsudskega, postane ministrski predsednik. Njegov namestnik v prosvetnem ministrstvu Červinski, o katerem se govori, da pripada liberalni stranki, postane prosvetni minister. Dosedanji prvi sodelavec Pilsudskega v generalnem inspektoratu vojske in bivši namestnik za javna dela, polkovnik Prystor postane minister za javna dela. Dosedanji poslanik v Budimpešti, polkovnik Matuševski postane začasno voditelj finančnega ministristva. Polkovnik Boerner, ki se dosedaj politično ni udeleževal in je bil prej ravnatelj nekega državnega petrolejskega podjetja, je poštini minister.

Ministrski predsednik dr. Switalski in vsi trije bivši polkovniki se smatrajo povsem za pristaše ostrega notranjepolitičnega kurza proti parlamentu. Domneva se, da bodo prej ali slej silili na to, da se sejm razpusti in razpišejo nove volitve. Nadaljnje vodstvo dosedanje zunanje in trgovinske politike je zagotovljeno z zunanjim ministrom

stranke. Dočim morajo v drugih državah, kjer je zadružništvo visoko razvito, tako zlasti v Angliji, stranke služiti zadružništvu, je bilo pri nas narobe, in se je hotelo zadružništvo vpreči v jarem političnih strank.

Nujna potreba je, da pride do pomirjenja med starim in novim zadružništvom, do konsolidacije zadružnega dela. V to svrhu pa je potrebno, da se oboje zadružništev izenači v svojih pravnih temeljih, da se obojemu dajejo v enaki meri na razpolago krediti nove agrarne banke, ki naj tudi nadomesti sedanjo direkcijo za poljoprivredni kredit. Tudi se naj zadružništvu obeh vrst da zadosten vpliv v agrarni banki.

Zaleskim in trgovinskim ministrom Kviatkovskim. Na svojem mestu ostane tudi maršal Pilsudski kot vojni minister, general Sladkowski kot notranji minister. Kühn kot prometni minister, Niezabytowski kot poljedelski minister, Staniewicz pa kot minister za agrarno reformo.

„Dom“ ustavljen

ZAGREB, 15. aprila. Policija je na podlagi novega tiskovnega zakona prepovedala nadaljnje izhajanje tednika »Dom«, organa razpuščene Radičeve seljačke stranke, ki ga je po Radičevi smrti izdajala njegova žena.

Glasilo zemljoradnikov prenehalo izhajati

BEOGRAD, 15. avgusta. Beograjski dnevnik »Novosti«, organ bivše srbske zemljoradniške stranke, je z današnjim dnevom prenehal izhajati.

Plazovi u Italiji

RIM, 15. aprila. V gornji Italiji sta se pripetili včeraj dopoldne dve težki katastrofi. V dolini reke Aoste se je pri istoimenski vasi odtrgal 150 m dolg plaz in zdrvel z največjim bobnenjem v dolino. Potoma je uničil vse, kar mu je bilo v oviro. Ker so prebivalci te majhne naselbine pod ogroženim mestom že včeraj odgnali svojo živino v hribe, je plaz zasul skupno le 10 oseb.

Ne vemo še, v koliko je to stališče upoštevano v zakonu o agrarni banki. Nedvomno pa moramo zlasti mi Slovenci v polnem obsegu pritrditi tem izvajanjem. V Sloveniji imamo izključno takozvano staro, svobodno zadružništvo, osnovano na podlagi velike zadružne ideje o samopomoči in vzajemnosti. To zadružništvo je bilo dosedaj izključeno od blagodatí zakona o poljoprivrednem kreditu, ker se je 120 milijonov državnega denarja dalo na razpolago samo »novemu« zadružništvu. Ako bo zakon o agrarni banki v tem pogledu prinesel spremembo, bo to v velikem interesu konsolidacije našega zadružništva.

Druga podobna nesreča se je pripetila v bližini Molvene, kjer je plaz tako zasul državno cesto, da je promet na njej za dalj časa ustavljen.

Nov pretendent u Afganistanu

LONDON, 15. aprila. Po vesteh iz Afganistana je general Nadir kan, ki je odšel iz Francije v Afganistan, da intervenira pri tamkajšnjih bojih, sklenil, postaviti na afganistanski prestol enega svojih bratov. Posrečilo se mu je pridobiti podporo plemen v pokrajini Kost in zato je sklenil, da izvrši svoj načrt v kratkem času. V Kabulu je vse mirno in posli se vršijo po navadi. Govori se, da se javno mnenje v zadnjem času vedno bolj nagiba na stran Baka i Saquao.

Velike poneverbe na Poljskem

VARŠAVA, 15. aprila. V državni šumski upravi v Vilni so odkrili velike poneverbe. Poljska država je oškodovana s sleparskimi mahinacijami za 50 milijonov poljskih zlotov. Glavni krivci so že aretirani.

Ponarejevalnica bankovcev

NICA, 15. aprila. Včeraj sta bila aretirana tu dva češkoslovaška državljana, znana mednarodna ponarejevalca papirnatih bankovcev. Pri njih so našli 7.200 angleških funtov. Nadaljna preiskava je dognala, da sta imela v Nici kompletno ponarejevalsko delavnico, v kateri sta izdelala za 1.500.000 frankov obligacij francoske narodne obrambe. Pri zaslišanju sta takoj priznala ponarejanje, izjavila pa sta, da ponarejenih papirjev nista spravljala v promet.

Letalska nesreča

NEWYORK, 15. aprila. Na letališču v Detroitu sta padli dve prometni letali iz višine 1500 m na tla. Predsednik neke ameriške letalske družbe, z imenom Kreiler, je obležal takoj mrtev, pilot je kmalu podlegel poškodbam, dva potnika pa sta bila težko ranjena.

Na stotine jih odhaja . . .

Sedaj, ko je nastopila sezona na poljih in vinogradih, odhajajo naše »odvišne« delovne moči v tujino. Zadnje dni smo zabeležili več takih transportov v inozemstvo in danes javljamo nov transport: Zopet je odšlo 300 delavcev deloma v Francijo, deloma pa v Nemčijo. Kvota, ki je določena za Nemčijo, bo skoro izčrpana in zato preostaja našim ljudem še edini cilj: Francija, kjer pa za naše sezonske delavce ni tako preskrbljeno (v smislu socialnega zavarovanja namreč), kakor v Nemčiji, ki prednjači v pogledu zavarovanja delovnih moči pred vsemi evropskimi državami. Kakor doznavamo, se pripravlja še več transportov delavcev v tujino.

Nagla smrt.

»Za božjo voljo, umreti moram, umreti«, prikrili v trgovino možki, ki ga dolgo ne more trgovec potolažiti.

»Kaj pa se Vam je pravzaprav zgodilo?«

»Umreti moram,« zastoče revež: »na živno pero, ki sem ga kupil pri Vas in ki naj me trpi vse življenje, se mi je zomilo . . .«

Za konsolidacijo našega zadružništva

V vseh modernih državah je zadružništvo temelj narodno-gospodarskega razvoja in napredka sploh, predvsem kmetijskega. Naravno ne more biti in ni v tem pogledu naša država kot po veliki večini agrarna država nikakršna izjema. Nasprotno, baš pri nas gre napredek kmetijstva sporedno z razvojem našega kmetijskega pridobitnega in kreditnega zadružništva. To moremo mirno trditi zlasti glede naših slovenskih prilik, kjer je razvoj zadružništva v vsej državi nedvomno najjačji. Zato nas mora zanimati vsako vprašanje, ki je količkaj v zvezi z zdravim razvojem zadružništva pri nas in v vsej državi.

Baš te dni se naša javnost mnogo bavi z vprašanjem ustanovitve agrarne banke, ki je v tesni zvezi z nadaljnjim razvojem zadružnega gibanja. Zakonski načrt o ustanovitvi te banke je že izdelan in bi imela agrarna banka prevzeti posle dosedanje direkcije za poljoprivredni kredit, ki je na podlagi zadevnega zakona iz l. 1925. določena za podeljevanje cenenih kmetijskih kreditov potom zadrug, osnovanih na podlagi tega zakona. Podrobnosti zakona o agrarni banki še niso znane, izgleda pa, da si bo zakon to nalogo začrtal.

V zvezi s tem se vodilni beograjski dnevnik »Politika« v svoji številki od 12. t. m. v zanimivem članku bavi s tem vprašanjem in z vprašanjem našega zadružništva sploh. Priznava, da pomeni zakon o poljoprivrednem kreditu iz l. 1925. veliko korist za naše kmetijstvo, predvsem radi pomanjkanja denarja, na čemur je trpelo in še trpi naše kmetijstvo, zlasti pa še radi tega, ker pomeni izvajanje tega zakona borbo proti oduštvu. Saj morajo zlasti v vzhodnih in južnih delih države kmetje še danes plačevati po 30—150% obresti. Da je v takih razmerah obstoj in zlasti napredek kmetijstva nemogoč, je na dlani. Pisec članka pa si ne zakriva, da so bile ob donošenju zakona storjene tudi usodne pogreške. Zlasti v tej smeri, da se je hotelo s tem zakonom ustvariti neko novo, državno ali privilegirano zadružništvo, ki bi edino bilo deležno dobrot zakona, po katerem bi imelo pravico do kreditov iz 500 milijonskega fonda države v to svrhu. Člankar konstatira, da ima staro, »svobodno« zadružništvo danes organiziranih okrog pol milijona kmetovalcev, dočim je novo, državno, na podlagi zakona o poljoprivrednem kreditu osnovano zadružništvo dosedaj organiziralo komaj 70 tisoč kmetovalcev. To razlikovanje med starim svobodnim in novim državnim zadružništvom je vodilo do težkih medsebojnih sporov med obema vrstama zadružništva, na veliko škodo našega kmetijstva. Nadaljna težka pogreška je bila, da se je zakon o poljoprivrednem kreditu in v zvezi s tem direkcija za poljoprivredni kredit skušala partizansko zlorabljati. Znano je, da so v direkciji z malimi izjemami izključno pristaši bivše radikalne

Nemški gostje med nami

PRIHOD NEMŠKIH AVTOMOBILISTOV V NAŠO DRŽAVO SE JE RAZVIL V LEPO MANIFESTACIJO STREMLJENJA PO ZBLIŽANJU OBEH DRŽAV IN OBEH NARODOV.

Ko se je predlanskim močna nemška avtomobilska kolona s potovanja po Italiji, kjer je doživela velika razočaranja, vračala skozi našo Slovenijo domov, so bili nemški gostje nad vse prijetno presenečeni. Njihova vožnja od Rakeka do Ljubljane se je naenkrat izpremenila v pravcati triumfalni pohod. Po vsej poti so bili nemški avtomobilisti deležni izrednih simpatij in ovacij od strani našega ljudstva, slovenska metropola pa jih je sprejela kakor zmagovalce. Naš narod je takrat javno pokazal, da je napravil križ čez preteklost in da si želi čim tesnejših gospodarskih in kulturnih stikov z mogočno Nemčijo. Gosti so takrat odnesli kar najlepše vtise in spomine na naše kraje in naš narod ter obljubili, da napravijo že ob prvi primerni priliki velik izlet v Jugoslavijo, da spoznajo naše gospodarske, kulturne in socialne razmere in poglubo pristrane odnose med obema narodoma.

Sadovi prvega poseta nemških avtomobilistov v Sloveniji so se pokazali že lani pri izletu jugoslovanskih avtomobilistov v Nemčijo, ki so bili povsod, kjer so se ustavili, deležni uprav bratskih sprejemov.

Takrat pa je tudi dozorel v predsedstvu »Allgemeiner deutscher Automobil-Cluba« (Adac) sklep, da napravijo letos njegovi člani oficijelni izlet skozi našo državo. In včeraj so res že bili naši gosti. Odlični zastopniki gospodarstva, znanosti in kulture so pohiteli iz velike Nemčije v našo sredo; prihodnje dni pa bodo gostje Hrvatske, šumnate Bosne, solnčne Dalmacije in dežele junakov Črnogorcev. Naš narod je povsod očito manifestiral svojo izredno radost, da se je veliki nemški narod resno začel zanimati za našo državo, s katero hoče čim ožjih stikov in živeti z njo v čim pristranejših prijateljskih odnosih. In zato je sprejel svoje odlične goste tako iskreno in domače, da so se kar divili.

Bojazen, da bi moglo priti do kakih incidentov, se je izkazala kot neutemeljena. Naše oblasti so bile dovolj širokogrudne in so mogli tudi naši sodržavljani neslovanske narodnosti nemoteno v svojem jeziku izražati spoštovanje in ljubezen do zastopnikov velikega nemškega naroda. Nemški gosti so to dobro opazili in odgovorili na liberalnost in toleranco našega naroda s tem, da so mu pri svojem odhodu odzdravljali s slovenskimi zastavicami v rokah.

V Mariboru so se že kmalu po sedmi uri pričele zbirati množice po slavnostno okrašenih ulicah, po katerih so imeli priti gostje, po državni cesti proti Št. Ilji na mejni pa so neprestano žvigali avtomobili in motorna kolesa dragim gostom nasproti. V Št. Ilji je bil postavljen slavalok z napisom: »Dobrodošli - Willkommen!«, šolska mladina pa je tvočila spalir s slovenskimi zastavicami in cvetjem v rokah. Na meji je bilo zbrano predsedstvo mariborske avto-sekcije: predsednik g. Peter Majdič iz Celja, poslevodeči podpredsednik veletrgovca g. Ferdo Pinter s številnimi klubovimi člani, gen. konzul g. Gjorgjevič in konzul Omčikus iz Gradca, dvor. svet. dr. Stare kot zastopnik velikega župana, srezki poglavar dr. Ipavč, ravnatelj g. Gračner imenom oblastnega komisarja in finančni direktor g. dr. Povalej. Obmejno uradovanje je bilo nad vse vzorno. Potni listi in triptike gostov so bili sprejeti že v Gradcu in urejeni čez noč, tako da gostom za prehod meje s strani naših oblasti ni bilo niti najmanjše ovire, kar je izzvalo pri njih izredno zadovoljstvo in odobravanje.

Tudi vreme je bilo gostom naklonjeno, kar je še bolj dvignilo njihovo veselo razpoloženje. V obmejnem pasu je sicer ponoči deževalo in je bila tudi cesta precej blatna, zato pa je takoj po prihodu nemških avtov na jugoslov. ozemlje zasijalo toplo solnce in jih spremljalo na vsej poti do Maribora in Zagreba.

Vseh avtomobilov je bilo 135 s preko 400 osebami. Takoj po prihodu organizatorja izleta, športnega predsednika g. Ewolda Krotha iz Frankfurt, sta izreкла odličnim gostom gg. Ferdo Pinter in

dr. Stare iskreno dobrodošlico, nakar se je po pristranem odgovoru g. Krotha pričela avtokolona med navdušenimi ovacijami Šentiljčanov ob krasnem vremenu pomikati proti Mariboru. Ljudstvo je na vsej poti spoštljivo pozdravljalo goste. Čim so privozili prvi vozovi iz Krčevine na Aleksandrovo cesto, se je navdušenje stopnjevalo od trenutka do trenutka. Na goste se je pričelo vsipati cvetje, po ozračju so doneli viharji živio! in Hura!-klici. Gosti so bili veselo iznenadeni, kajti tolike iskrenosti niso pričakovali. Po vsej Aleksandrovi cesti je bil gost spalir občinstva in je policija le s težavo vzdrževala red. Na Trgu Svobode, kjer je bilo zbirališče avtomobilov, so ljubka dekleta v narodnih nošah izročile vsakemu gostu po en prapor jugoslovanskega Avtokluba in šopek cvetic, vojaška godba pa je pozdravila goste z lepimi koraknicami.

Oficijelni sprejem se je vršil nato v veliki dvorani Uniona, kjer so bili zbrani zastopniki vseh oblasti, med njimi tudi komandant mesta g. general Spasič. V slavnostno okrašeni dvorani je nudila mariborska sekcija Avtokluba gostom bogato zakusko, ki so jo pripravile gojenke »Vesne« pod vodstvom gđ. Rapocove in številnih odličnih narodnih dam. Aranzman, ki je bil v rokah gosp. ravnatelja Cirila Tomana, je bil izvršten, postrežba gostov vzorna. Kaj kmalu je zavladovalo nad vse pristrano razpoloženje; domačini so se pomešali med goste in bili z njimi v živahnih razgovorih, mladenke v narodnih nošah pa so marljivo žvigale po dvorani in stregle gostom.

Imenom mariborske sekcije je ponovno izrekel gostom iskreno dobrodošlico g. Ferdo Pinter, ki je prečital obenem tudi pozdravno brzojavko nemškega poslanika pl. Koeterja iz Beograda, nakar je imel poslevodeči prvi podpredsednik Avtokluba Jugoslavije, bivši minister Velizar Janković na goste sledeči nagovor v nemškem jeziku:

Jugoslovanski Avtoklub je srečen, da more danes v lepem Mariboru, na pragu naše zedinjene domovine, pozdraviti ljube goste in ves nemški narod. Iz slikovite Slovenije boste prišli v kulturno procvitajočo Hrvatsko, gorato in šumnato Bosno, kršno Črnogoro in na našo krasno Adrijo. Obžalujem, da ne morete posetiti tudi Srbije in še drugih pokrajin naše države, prepričan pa sem, da se boste mogli povsod na lastne oči prepričati o gostoljubnosti in iskrenosti našega naroda, ki vam kliče iz vsega srca: »Živel Adac! Živeli Nemci! Živela Nemčija!«

Veliki župan dr. Schaubach je izrekel nato zdravico predsedniku nemške republike Hindenburgu, godba pa je intonirala nemško himno »Deutschland über alles«, ki ima napev bivše avstrijske cesarske himne. Po kratkem pozdravnem govoru župana dr. Juvana se je predsednik izleta g. Ewald Kroth zahvalil za izredno gostoljubnost, izrazil ponovno svoje velike simpatije do našega naroda in nazdravil kralju Aleksandru in naši kraljevski hiši, nakar je godba zasvirla našo državno himno. Gostje in občinstvo so peli obe himni stoje in potem navdušeno vzklikali obema suverenoma.

Malopred 12. uro se je poslovil od gostov imenom mariborske sekcije Avto kluba še primarij g. dr. Robič. Gostje so odšli takoj nato zopet na Trg Svobode, zasedli svoje avtomobile in povorka je med ponovnimi navdušenimi ovacijami in vzklikanjem občinstva krenila na pot proti Zagrebu.

Ljudska univerza v Mariboru.

Nocoj, 15. aprila, najlepši večer te sezone! Predavatelj L. Flehner iz Dresdona govoril ob Richard Straussovi godbi čudovito lepo angleško mornariško pesnitev »Enoch Arden«. Na glasovirju spremlja ga Apihova. Velikanski je bil Flehnerjev uspeh s to pesnitvijo po največjih mestih: Dunaj, Berlin, Dresden, Leipzig, Praga itd. Samo v Gradcu ga je moral 25 krat ponoviti! Naj nihče ne zamudi te izredne prilike! —

Mariborski in dnevni drobiž

Lepo počaščenje dveh odličnih someščanov

je priredila v soboto 13. tm. zvečer mariborska Jugoslovensko - češko-slovaška liga, ki je svoj občni zbor spremenila v slavnostni večer svetniku Ivanu Knopu in obrtniku Franju Burešu, katere je kralj povodom 10-letnice obstoja ČSR odlikoval kot Čeha z redom Sv. Save V. klase. Občinstvo je napolnilo veliko dvorano. Udeleženi so bili tudi: čl. konzul dr. Resl, zastopniki lig iz Ljubljane, Zagreba, Celja in Ptuja, zastopniki civilne in vojaške oblasti, mestne občine itd. Občni zbor je vodil predsednik lige dr. Pivko. Poslevodeči podpredsednik dr. Reisman je podal izčrpno, zanimivo poročilo o delovanju lige v minolem letu, blagajnik ravnatelj Gintz pa razveseljivo finančno poročilo. Na predlog revizorjev je bil blagajniku in vsemu odboru dan absolutorij. V odbor so bili s predsednikom dr. Pivkom na čelu izvoljeni večinoma vsi člani dosedanjega odbora. Po oficijelnem delu občnega zbora je dr. Reisman orisal pomen in delo obeh slavljencev med našim slovenskim narodom že pred svetovno vojno in do danes ter povdaril, da je kralj pri odlikovanju izbral v Mariboru res oba najboljša, najidealnejša, najvrednejša. Občinstvo je burno pritrdilo in so se ovacije obema slavljencema stopnjevale pri vsa kem nadaljnjem nagovoru, ki so jih še imele konzul dr. Resl, ter zastopniki lig in obrtnikov. Oba slavljenca sta šele po polnoči mogla priti do besede, da sta se zahvalila za počaščenje in priznanje njihovega dela.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 15. aprila. Zaprto.
Torek, 16. aprila ob 20. uri »Charleyeva teta« ab. B. Kuponi. Gostovanje gosp. Daneša.
Sreda, 17. aprila. Zaprto.
Četrtek, 18. aprila ob 20. uri »Grof Luksenburški« ab. C. Kuponi.
Petek, 19. aprila ob 15. uri »Janko in Metka«. Otroška predstava.
Celjsko gledališče. Sreda, 17. aprila ob 16. uri »Janko in Metka«. Otroška predstava. Ob 20. uri »Romeo in Julija«. Gostovanje Mariborčanov.
Gostovanje ge. Podgorske in g. Nučiča v marib. gledališču. V kratkem gostuje prvakinja zagrebške drame, ga. Vika Podgorska in ustanovitelj mariborskega gledališča g. Hinko Nučič v Bernsteinovem »Tatu«. Oba umetnika gostujeta topot prvič zopet po svojem odhodu iz Maribora pred osmimi leti.

Zora dr. Ravnikova kumica Matičnemu praporju.

Dolgo let je že gojil pevski zbor Glasbene Matice željo, da si nabavi tudi dr. štveno zastavo, s katero bi nastopal ob raznih slovesnostih kakor to delajo razni veliki zbori tu in v inozemstvu. Pa ni šlo, kaj je vzrok, pač vsak sam lahko uganje. Zadnjič enkrat pa smo si domislili, da bi bila to najlepša proslava 10-letnega dela in v par trenutkih je že trden sklep ležal na mizi. Gđ. Mar. Rosmanova je obljubila izdelati osnutek, ga. Anica Aščičeva pa izvršitev do 9. maja. Tako daleč je bilo topej vse v redu, manjkala je samo še zaščitnica, kumica novemu praporju. Deputaciji, ki je v to svrhu posetila go. Zoro dr. Ravnikovo, soprogo prvega Matičnega predsednika, je ta v sporazumu s svojim soprogom takoj obljubila kumstvo in rešeno je bilo tudi to vprašanje. Ostalo je le še eno, ki pa bo rešeno s pomočjo dobrih prijateljev in Glasbena Matica bo ob desetletnici že imela prapor.

Prvi sladoledar

je tudi senzacija svoje vrste. Športni prostor »Rapida« je imel včeraj obisk prvega sladoledarja v tej sezoni. Bil je to naš podjetni Ivan Hrast, trn v peti premožnim konkurentom. Njegov voz, ki so si ga športniki, kakor publika silno zaželeli, je razprodal svoje blago in še potem, ko je odšel, je bilo povpraševanja po njem.

Smrt Maistrovega dobrovoljca.

Včeraj je preminul v Mariboru v starosti 39 let rez. kapetan I. razreda, zasebni uradnik g. Rudolf Laščak. Zavrtna jetika, ki je ugonobila že toliko ljudi, je tudi njemu prestrigla nit življenja. Pokojnik se je po prevratu stavil takoj generalu Maistru na razpolago in se udeležil tudi bojev za osvoboditev Koroške. Pogreb bo v sredo, ob 3. pop. iz mrtvašnice splošne bolnice z vojaškimi častmi na pokopališče v Pobrežju.

Oddaja zakupa kolodvorskega buffet na postaji Velenje

se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 7. maja pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Za izvoz črešenj in drugega sadja.

Naš konzulat v Celovcu je vprašal potom ministrstva inostranih del za informacijo, kje bi se dobile črešnje za izvoz, katere vrste so pripravne za prevoz, koliko časa traja in koliko stane prevoz od nakladne postaje do Jesenic, koliko znaša cena za to blago in kedaj bi moral biti kupovalec na mestu nakupa. Pri konzulatu se je prijavila večja firma, ki bi hotela uvažati sadje iz naše države. Informacije glde črešenj so nujne. Poudarimo naj bi se poslale neposredno konzulatu v Celovec. —

Ljubljanski velesejem.

Ker je razstavi prostor za IX. velesejem v Ljubljani že oddan v pretežni večini, sporoča uprava velesejma sledeče: Nemogoče je sprejeti še razstavljalce, ki reflektirajo na prostore v notranjosti paviljonskih zgradb in spadajo v sledeče blagovne skupine: strojna industrija, kovinska industrija, avtomobili in dvokolesa, elektrotehnika, radio, lesna industrija, gravurstvo, fina mehanika, industrija živil. Na razpolago je še nekaj kritega, polodprtega razstavnega prostora II. kategorije za vse skupine in nepokrit prostor na prostem. Sprejemajo pa se še sedaj prijavnice za jesensko prireditev. —

Napad sredi ceste?

Ključavničar Vid Zapušek je preteklo noč nekoliko ob pol enih javil stražnikom na Glavnem trgu, da ga je nekaj trenutkov prej napadel v Mesarski ulici naznan možki in ga kresnil po obrazu tako silno, da je Zapušek padel na tla. Na nosu in desnem licu je imel vid res več lahkih poškodb. Zasedovanje storilca po stražnikih pa je bilo brez uspeha. —

Blazno dekle v cerkvi.

Sinoči okrog pol sedmih so prihiteli iz stolne cerkve na bližnjo policijsko stražnico štiri ženske ter hitele razlagati službujočemu nadzorniku, da se mudi v stolnici neka blaznica, ki s svojim kričanjem vonomer moti vernike. Nadzornik se je napolil proti cerkvi, a je že na Slomškovem trgu srečal 25letno bolno Matildo M., ki jo je spremljala neka ženska iz cerkve, da jo spravi domov. V »Ulici 10. oktobra« pa se je reva zopet pričelo mešati in je kričala na ves glas, da je kraljica Marija in podobne nesmiselnosti ter ni hotela več s spremljevalko naprej. Zbirali so se okrog nje ljudje in zlasti otroci, dokler niso Matilde odvedli na stražnico. Ker pa kasneje ni hotel priti nihče z njenega doma po njo, se jo morali oddati h Grafu. Mladenka je bila baje že v umobolnici, kamor jo bodo morali ponovno odposlati. —

Preveč veselji rekruti.

V soboto zvečer in tekom včerajšnjega dne so se nekateri vojaški novinci ki jih še niso sprejeli za stalno v vojašnice, vendar malo prehudo razgibali. Na vajeni razmeroma večje in lepše svobode, ki so jo uživali na deželi, kjer ne more stati za vsakim ogrom orožnik, so se ga bogvedi kje fantje malo nalezili in potem razgrajali po mariborskih ulicah ter kalili nočni mir. Ker se za opomine stražnikov niso zmenili, je bilo v noči na nedeljo aretiranih okoli deset rekrutov, ki so jih oddali stražniki vojaškemu oblastvom. Sinoči pa je doletela enaka usoda zopet trojico novincev, ki so se hoteli še poslednji svobodni večer nakričati na račun speh Mariborčanov.

Poznaš li . . . ?

Najbolj vroče mesto sveta.

Kdor želi prebiti počitnice v najbolj vročem kraju našega planeta, naj se poda v Massavo, mesto z 10.000 prebivalci v laški koloniji Eritreja v Afriki ob Rdečem morju. V Massavi si lahko skuha jajce kar prosto na solncu, kajti tamkajšnja temperatura znaša v senci celih 48 stopinj! Poleg tega je zrak sila vlažen. Povprečna temperatura vsega leta znaša 30 do 32 stopinj. Celo v najbolj mrzlem mesecu januarju zleze živo srebro v Massavi do 29 stopinj, najnižja toplota pa znaša 22 stopinj, nad ničlo seveda!

Najdaljši železniški predor.

Najdaljši tunel vsega sveta in eno največjih del moderne tehnike vseh časov je simplonski predor, ki spaja Švico z Italijo. Predor, ki se vije pod Alpami, je dolg 12 in pol milj in je bil dograjen 24. februarja 1905. Šest in pol leta so ga gradili in potrošili pri tem 15 in pol milijona dolarjev.

Največji otok sveta

je obenem najsevernejša obljudena pokrajina, Grenlandija, ki je pokrita leto in dan s snegom in ledom. Grenlandija je dežela pravih posebnosti. V njej prebiva kakih 400 ljudi evropske rase in 13.000 Eskimov, kakor pravi poslednja statistika iz leta 1911. Otok je pod protektoratom Danske in je 25krat tako velik kakor Irska, 19krat večji od Kube in dva- in polkrat večji od Bornea. Grenlandija obsega 825.000 kvadratnih milj. Tudi na tem »divjem« ozemlju ni dovoljena naselitev ali opravljanje obrti in trgovine inozemcu, ki nima zato izrecnega dovoljenja oblasti.

Najbogatejša diamantna polja sveta

Ko so leta 1876 odkrili prvi diamant v Kimberleyu v Južni Afriki, s katerim se je igral neki otrok in ki je danes znan kot »Zvezda Južne Afrike«, last angleške krone, se je naenkrat v tej poprej neznani vasi pojavilo nešteto pustolovcev, in iz male vasi se zraslo močno mesto. Med drugimi iskalci diamantov sta se pojavila tam tudi brata Barmay, slavna cirkuška igralca, ki sta postala »kralja diamantov«. Skupno s sinom nekega angleškega duhovnika, Rhodesom, sta ustanovila veliko družbo De Beers, ki je pozvala inženjerje-strokovnjake iz vseh delov sveta, prodira 1000 metrov v zemljo in zagospodovala svetu v industriji diamantov in zlata. Ker je Rhodes povrh strmel tudi za političnim ujedinjenjem cele Južne Afrike v eno carstvo, je to zadelo ob odpor Angležev, in posledica je bila znana burska vojna, ki je toliko let prizadevala močnejši Angliji težke brige.

Dijamanti v Kimberleyu so preplavili svetovni trg. Toda nenadoma je količina diamantov začela biti nevarna. Na evropskem trgu so se na veliko začeli pojavljati dijamanti iz zakladnic turškega sultana, ruskega dvora, ruskih begunccev itd. Tudi ameriški trg, ki je absorbiral dotlej večje količine diamantov, je bil nasičen. In zgodilo se je nekaj nepričakovanega: sindikat De Beers je z dovoljenjem angleške vlade pred dve leti zaprl diamantne rudnike, samo da ne bi cene padle in da se ne bi kak drug sindikat okoristil. Oborožena sila straži rudnike in nihče se jim ne sme približati.

Najbogatejša diamantna polja sveta pa so v najbolj pustem in najbolj nepristopnem delu Južne Afrike: v Namakalandu, ob strugi reke Oranje. Da dobimo približno sliko o bogastvu teh diamantnih polja, naj samo omenimo, da so v teku 2—3 dni na površini par četvornih metrov našli 12.420 karatov diamantov, vsak kamen v teži 3 do 80 karatov. Eden izmed najdenih diamantov, v teži 71,5 karatov, je bil prodan za 2 milijona dinarjev, celi pridelek enega tedna pa za 65 milijonov Din. (Karat po 400—500 Din). Pokazalo se je, da je proizvodnja v tem področju trikrat večja nego ona v Kimberleyskih rudnikih. Tudi te rudnike si je osvojil sindikat De Beers ter jih istotako radi prenapolnjevali svetovnega trga z dijamanti zaprl.

Najstarejše mesto.

V davnih davnih časih se pričena zgodovina mesteca Damaska, ki ga smatrajo za najstarejše mesto sveta. Damask, glavno mesto in središče Sirije, leži kakih 50 milj od znanega sredozemskega pristanišča Beiruta. Točno starost Damaska je težko ugotoviti. Nikakega dvoma pač ni, da je staro mnogo preko 2000 let. Tekom svoje pisane zgodovine je doživel Damask toliko prevratov in gorja, kakor malokatera druga naselbina. Ponovno je bil na višku moči in slave, a ga je zopet zadela nesreča požara, vojne razdejanja in podobnih katastrof.

Največja ura sveta.

Ta je dokaj večja od onih zaplestenih poldrugi centimeter širokih uric, ki jih nosijo naše dame. Orjakinja, čije premer meri 38 čevljev, kaže čas nad tovarno Colgate & Co. v Jersey City-ju Newyorka. Washingtonske avtoritete, ki se razumejo na to stroko, izjavljajo, da je ta ura največja, kar jih je trenutno na svetu. Če bi sedel človek na koncu minutnega kazalca in se zavrtel z njim v krogu 24-krat tekom dneva, bi napravil s tem cele pol milje dolgo pot! Ta minutni kazalec tehta nič manj kot tretjino tone in je tako dolg, da bi ga ne pokrili trije dolgini po šest in pol čevljev. Urni kazalec je 14 čevljev dolg. Ves mehanizem goni 2000 funtov težak utež, cela ura pa tehta šest ton... Številke same so velike kot odrasli človek in ponoči razumljivo lepo razsvetljene.

Oporoka na gramofonski plošči

Newyorški pastor Morris Jeans, čegar propovedi so bile znane po vsem mestu, je umrl te dni v 59. letu starosti. Dva tedna pred svojo smrtjo je obvestil svoje vernike, da bo kmalu umrl in jim je obljubil, da bo imel sam sebi nagrobni govor. Njegovi župljani so se mu čudili, če bolj pa so bili presenečeni, ko se je njegovo prorokovanje dobesedno izpolnilo. Na grobu so namreč zaslišali glas svojega pastora, ki jih je v šalivem tonu tešil, da naj ne žalujejo za njim, češ da pomeni smrt začetek ne pa konec. Tajnost je bila kmalu pojasnjena. Veseli pastor, ki je bil najbrže velik prijatelj gramofona, je napravil namreč še pred smrtjo ploščo z lastnim nagrobnim govorom in tudi svojo oporoko. Pričakuje se, da bodo pastorejem vzhledu sledili tudi ostali za vse novotarije tako dostopni Amerikanci.

Nos zaročenke — žrtev ljubosumja

V Adelaidi v Avstraliji je grški doseljenec Agyropulos izvršil iz ljubosumja nenavaden zločin. Svojo zaročenko Katarino Pingaris, je povabil iz domovine v Avstralijo z namenom, da jo poroči. Kmalu po prihodu v Avstralijo pa je dekle odreklo ljubezen Agyropulosu in se zaljubilo v nekega bogatega trgovca. Zaročenec ji je takoj, ko se je pričela ohlajati ljubezen izvoljenke, zagrozil, da jo bo tako izobilil, da se sploh ne bo dopadla nobenemu moškemu. Ker je Katarina kljub grožnji vztrajala pri svoji edinočitvi, jo je naslednjega dne napadel in j' odrezal nos. Katarinini prijatelji so takoj po zločinu pričeli zbirati denar, da bi ji omogočili zdravniško pomoč in operacijo pri kakem specialistu.

Barva cvetja

Prirodoslovci so se lotili težavnega dela in ugotavljajo, katera barva je med cvetlicami najbolj zastopana. Izdali so celo statistiko in trdijo, da je na svetu največ vrst rumenega cvetja. Rumeno cveti 808 vrst cvetic, belo 687 vrst, rdeče 505 vrst, zeleno 313, modro 157, vijoličasto 122 in večbarvno 204 vrst. Rumeno cvetje uspeva po večini na nekultiviranem ozemlju, belo v gozdovih in močvirnatih predelih.

ISSK Maribor prvak Maribora

REMIS SK ŽELEZNIČARJA V VARAŽDINU. — PRESENETLJIVI REZULTATI V NOGOMETU.

Maribor-Rapid 1:0 (1:0)

Odločilno prvenstveno srečanje med Mariborom in Rapidom je bila tipična borba za točke, iz katere je Maribor zaslužen izšel kot zmagovalac, moral pa se je zadovoljiti s pičlim rezultatom 1:0. Z večerajšjo zmago si je prvak priboril vse dosegljive točke in si zagotovil nadaljnje sodelovanje za prvenstvo Slovenije.

Tekma med mariborskima favoritoma je potekla sicer v živahnem tempu, vendar je bila radi nerazumevanja obeh moštev skoraj nezanimiva. »Maribor« je bil neprestano v premoči, dočim je protivnik predvedel izključno defenzivno igro. Na pad belo-črnih, spričo zanesljive obrambe modro-črnih, ni mogel uveljaviti svoje premoči, čeprav je vztrajno napadal in neprestano oblegal vrata protivnikov. Desna stran Vodeb - Starec je bila prodornejša in koristnejša, dočim se leva taktično ni razumela. V splošnem pa je bil napad dober. Krilska vrsta je bila solidna del moštva, ki je obrambi bolj koristila kot pa napadu. Branilca sta sigurno preprečevala sleherni akcijo Rapidovega forvarda, dočim vratar ni imel prilike, da dokaže svoje znanje.

Rapidov napad je bil najslabši del moštva. Kombinirano ali telinično ni pokazal ničesar. Igral je na srečo. Krilska vrsta je bila izredno požrtvovalna, toda kljub temu šibka. Zadovoljila je samo ožja obramba, katere zasluga je, da »Maribor« ni slavil večje zmage. Barlovič je opravil ogromno delo, dočim gre največje priznanje vratarju Pelku, ki je bil najboljši mož Rapida.

Potek igre ni nudil mnogo zanimivih momentov. Ves čas je izgledalo, kakor da se moštvi štedita za finish, toda svojih moči včeraj protivnika nista razvila do skrajnosti. Prve minute so potekle v splošni nervozni, toda Rapid je takoj na delu in skuša z ostrostjo omalodušiti nasprotnika. Toda sodnik je na mestu. Maribor preide v premoč in je do konca tekme v ofenzivi. V 10' dosežejo belo-

črni kot, ki ga Kurzman reši z roko, česar sodnik ni opazil. Nato doseže v 8' kot Rapid, a ga zastrelja, dočim izraži Maribor v 25' dobro streljan kot, kiga pošlje Vodeb neobranljivo v mrežo. V 29' brani Pelko plasirano 11 trovko. Tem po postane nekoliko živahnejši, toda »Rapid« je nenevaren.

V drugem polčasu se slika ni izpremenila. »Maribor« je dosegel še štiri kote, Rapid pa zastrelja dva. Premoča »Maribora« je bila sicer občutna in je proti koncu vedno bolj naraščala, ni pa prišla do izraza, kar je edina zasluga izborne-ga vratarja.

Sodil je zelo dobro g. Deržaj iz Ljubljane, ki je imel igro absolutno v rokah.

Stanje prvenstva je torej sledeče

1. ISSK Maribor	7 7 0 0 32:6 14
2. Rapid	7 5 0 2 29:5 10
3. Železničar	6 2 0 4 10:16 4
4. Svoboda	6 1 0 5 8:41 2
5. Ptuj	4 0 0 4 0:12 0

SK Železničar: SK Varaždin 2:2 (0:0).

Včeraj je gostovalo v Varaždinu moštvo SK Železničarja, ki je kljub trem rezervam doseglo proti dobrim Varaždincem neodločen rezultat. Bili so celo v krepki premoči, toda najboljši igralec domačinov je bil vratar, ki je lovil celo nemogoče žoge. Železničarji so se vrnili z najboljšimi utisi in ne morejo prehladiti objektivnosti sodnika Neyedina.

Ostali nogomet.

Ljubljana: Primorje - Hermes 12:0, Slovan - Jadran 3:1 (2:0).

Celje: SK Celje - Amater (Trbovlje) 5:1 (2:1).

Zagreb: Concordia: Hašk 2:1 (0:1), Gradjanski - Derby 3:1, Železničar - Sparta 6:0 (3:0), Viktorija - Croatia 1:0 (1:0).

Split: Soko (Bgd.) - Hajduk 2:1 in 4:2.

Dunaj: Hungarija - WAC 2:1.

Praga: Viktorija Žižkov - Sparta 3:2 (2:1).

Debrecin — srce prave Madžarske

Tujci, ki prihajajo na Madžarsko, se nekoliko dni zadržujejo v Budimpešti, nato pa odhajajo v prepričanju, da poznajo Madžarsko in Madžare. Vendar Budimpešta ni mesto, ki bi reprezentiralo madžarstvo. Tujci zaman izgubljajo čas, ako studirajo v Budimpešti madžarski tip in kolorit. Tipično madžarsko mesto je Debrecin, ki se povsem razlikuje od Budimpešte. Je najkrepkejša trdnjava madžarskega kalvinizma, ki je postal madžarska religija. Samo mesto pa razpolaga s številnimi dokazi zgodovinske preteklosti.

Debrecin, ki ga Madžari imenujejo »kalvinistični Rim«, je bil že v 13. in 14. stoletju zelo bogato in obljudeno mesto. Svoj pomen pa ima predvsem zahvaliti dejstvu, da leži na križišču važnih trgovskih poti, ki vežejo ravnino z bogato Erdeljsko. Za časa turške okupacije se je večina podeželskega prebivalstva preselila v mesto, tako da živi sedaj v Debrecinu tudi večina lastnikov ogromnih posestev, ki predstavljajo pravo bogastvo Madžarske.

Debrecin leži sredi prostrane ravnine, sredi madžarske puste. Pusta je veličastna v svoji brezmejnosti. V njenem značaju je nekaj posebnega, čudovitega, zlasti ob gotovih urah, kadar so robovi obzorja ožarjeni z jutranjo ali večerno zarjo, ko bega nemirno oko po neskončnem prostoru. Oddaljene robove obkrožajo tisoči mešanih barv, v katerih se preliva poleg zelenih smaragdov tudi suho zlato, dočim se obronki lepijo ob nebesno modrino, ki se mehko sklanja čez ravan. To je domovina pastirjev, ki jo teptajo z veliko ljubeznijo.

V resnici je občutek prostosti na izmernih poljanah izredno ugoden. Ničesar ni kar bi motilo veličastno tišino divje prirode, razen resne in molčeče štoklje, ki plava nad polji. Člo-

vek mora dvomiti, da ima pusta splohi življenje. Toda od časa do časa se pojavi na obzorju konjenik, ki tekmuje z vetrom. Bogata zlata polja valovijo nemo, moti ga le pastirski rog ali odmev nevidnega zvona, ki brni v daljavi. Nov svet se odkriva našim očem. Noč razsvetljuje pastirski ognji. Neskončna krdela ovac, konj in goved, tavajo v mraku hladne noči in se zbirajo krog pastirskih kolib.

Tu je prava Madžarska s svojimi tipičnimi lastnostmi, šegami in običaji.

Prodana nevesta

Lvovsko sodišče je te dni obravnavalo zanimivo, skoraj nemogočo zadevo. V neki okoliški vasi si je kmet Holodaj izposodil pri bogatem sosedu 193 zlotov, ki jih pa ni mogel vrniti ob dogovorjenem roku. Sosed ga je priganjal, naj plača dolžno vsoto, ker pa le ni mogel iztirjati posojenega denarja, je stavil dolžniku predlog, naj mu za omenjeno vsoto proda ženo, ki je bila lepa in mlada. Dolžnik je predlog sprejel in kupčija je bila sklenjena. Upnik je podpisal dokument, da je dolžno vsoto prejel, dočim mu je dolžnik priznal pismeno pravice do svoje žene. Kupčijo sta nato stranki zalili v neki gostilni z dobro kapljico. Premožni sosed pa je pogljal konje k Holodajevi ženi in ji razložil z njenim možem sklenjeni dogovor in izvlekel iz žepa pismeno potrdilo. Holodajeva pa ni dolgo pomišljala. Zgrabila je vile in poglala drznega mešetarja z dvorišča. Vaški Don Juan jo je odkril naravnost k odvetniku, potem katerega je na podlagi pismenega dokumenta hotel sodnijsko priposestvovati sosedovo ženo. Odvetnik mu je s težavo dopovedal, da je kupčija nemogoča, pač pa da lahko še vedno iztirja od sosedu dolg. Sodišče je v tem smislu tudi razsodilo. Holodaju je ostala žena, moral pa bo vrniti upniku dolžnih 193 zlotov.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 54

Sandrigo, viseč nad prepodom, je zakričal:

»Milost!«

Roland ga je potegnil nazaj, postavil ga na tla in mu velel:

»Odveži jetnika!«

Sandrigo se je s krvavim pogledom ozrl naokrog. En trenutek se je polzkusil ustavljati se Rolandu; strepo se mu je zacepil s pogledom v oči... Nato pa, iznova ukročen in premagan, je srdito mahnil z roko ter odvezal jetnika, ki je z iztegnjenimi rokami planil k svojem rešitelju. Roland ga je ustavil z migljajem roke.

»Gospod, je dejal, imava se še nekaj pomeniti. Blagovolite stopiti v jamo, in počakajte me tam par minut.«

»Tudi par ur, kolikor časa le hočete, o velikodušni mož, zaščitnik modric, rešitelj Apolona... Prav gotovo, da nismo več v soteski Piave, nego na Parnasu, in čebulice letajo od cvetke do cvetke...«

Dični Aretino bi bil gotovo še dolgo časa izlival svoje navdušenje, da ga ni Skalabrino zagrabil za roko in ga porinil v votlino, ne da bi kazal pri tem dejanju le najmanjše spoštovanje pred njegovo pesniško slavo.

Roland pa se je obrnil k razbojnikom, ki so stali okrog njega ter dejal z močnim glasom:

»Videli ste, kaj znam storiti. Kateri izmed vas me hočejo imeti za svojega poglavarja?«

»Vsi! Vsi!«

»Kateri izmed vas so siti bednega in nizkega življenja, ki ga živite? Kdo so tisti, ki hočejo z menoj izvršiti velike reči?«

»Vsi! Vsi!«

»Dobro. Napovedujem vam sestanek nočjo o polnoči. Zdaj se razkropite. Privedite še tiste izmed svojih tovarišev, ki so odsotni. Povejte jim, da je prišel človek, ki jih hoče voditi na izvojevanje velikih bogastev in napraviti iz vsakega vas siromakov velikega gospoda. Idite in bodite o polnoči zopet tu.«

Roland je govoril, kakor govore krotilci, kadar stopijo prvokrat v kletko novih zverj. Navdušeni razbojniki so pozdravili njegove besede z grmečim »vivat!« ki je prestrašil prebivalce vasi, dremajoče ob znojju gorovja; nato pa, hoteč pokazati svojo pokorščino in disciplino, so se razkropili po bregovih, ne da bi le pogledali Sandrigo, ki bi se ga bil pred kratko uro še sleherni izmed njih prestrašil.

Tudi Sandrigo se je hotel odstraniti.

Toda Roland je namignil Skalabrino, ki mu je položil roko na ramo, rekoč:

»Vstani; gospodar hoče govoriti s teboj.«

Slišavši besedo »gospodar«, je Sandrigo dvignil glavo; nato se mu je nagromačil ter z divjim krohotom planil proti prepadu, v katerem je izginil, ne da bi ga bilo mogoče zadržati.

Skalabrino je izprva osupnil; nato pa se je sklonil ter videl svojega sovražnika, kako se je z nenavadno drznostjo in spretnostjo spuščal v globino, prijemaje se za skalne robove in za redko grmičevje, ki je poganjalo iz razpok.

»Oh, če bi imel pri roki dobro arkebuzo!« je zamrmral Skalabrino.

Še enkrat mu je udarilo na uho porogljivo krohotanje; nato je mračna silhueta Sandrigova izginila.

»To ne pomeni dobrega,« je dejal Skalabrino in vstal.

Zdelo se je, kakor da Roland ni videl, kaj se je godilo. S sklenjeno glavo in prekrizanimi rokami se je vdajal premišljevanju. In te misli Rolandove, ko se je bil sam postavil izven človeške družbe, so bile podobne mislim Karla V., ko se je odrekel cesarstvu.

Toda kmalu se je spet obvladal; stopil je v jamo, kjer je Skalabrino ravno prižigal plamenico.

Prav kakor je prej dejal Sandrigo: v jami je stala miza, na mizi pa je bil kup peres, tinta in papir.

Ko je jetnik ob luči sveče zagledal Rolanda, je vzkliknil s presenečenjem:

»Saj se res ne motim! Vi ste tisti tujec, ki sem ga videl pred par dnevi v Mestre, in kateremu sem prodal dva svoja najboljša konja?«

Roland je pokimal z glavo.

»Ah,« je povzel Aretino, »nesrečna misel, ki mi je prišla v glavo, da sem šel gledati sotesko Piave! Moja prtljaga je oplenjena, moja dva tajnika sta zbežala, in jaz sam bi bil skoraj poginil... Na srečo ste se pokazali vi, podobni paladiju iz starih junaških časov...«

»Torej,« je dejal Roland, »vi mislite, da vas hočem izpustiti?«

»Ali to ni vaš namen?« je dejal Peter Aretino in prebledel.

»To zavisi od vas...«

»Kaj hočete, da storim? Kar povejte. Hvaležnost Aretinova ni prazna beseda...«

Pomislite pred vsem, da vas imam v svoji oblasti, in da vas lahko vrnem siromakov, ki sem vas pravkar rešil pred njimi. Premislite, da sem jih s tem svojim korakom prikrajšal za celo premoženje.«

Čim dalje je Roland govoril, tem klavernejši je postajal jetnikov obraz.

Toda obenem se mu je v očeh za hip zasvetil temen ogenj, ki pa je bil takoj zopet ugasnil.

»Česa pa zahtevate od mene?« je dejal. »Pri vseh devicah aretinskih, zares se bojim vaše velikodušnosti — skoraj bolj, nego smrti, s katero mi je pravkar grozil oni banditi!«

»Rad bi vam predlagal zavezniško pogodbo,« je dejal Roland s povdarkom na vsaki posamezni besedi. Jetnik je živahno dvignil glavo.

Roland je nadaljeval:

»Zdi se mi, da vidim v vas nekaj boljšega in obenem strašnejšega, nego sem mogel sklepati po prvem pogledu. Ali sem se motil? Na tem nizkem trmoglavem čelu, na teh gibčnih obrvih, na mogočnih čeljustih — z eno besedo, na vsej vaši volčji glavi — razbiram silno željo po uživanju, ki se oglašja v vaših prsih. Gospod Peter Aretino, ako ste samo pesnik ali pesnikovalec — kar ste raje — če ste tisti, ki pravite, da ste, odidite, svobodni ste.«

»Toda, če ste takšni, kakršni se mi dozdevate, če ste v resnici volk, ki se zaganja v svet, potem ostanite, da se pomeniva. In zdaj, Peter Aretino, odgovorite mi: Ali hočete iti, ali hočete ostati?«

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki vsebujejo posredovanje in sešitane namene oblikovne; vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje ali trgoveškega ali reklamnega značaja; vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Soba blizu kadeinice

se odda gospodu ali gospodični po nizki ceni v najem. Vprašati: Ruška cesta 2, Smolej.

Uradnica-začetnica,

dobra strojejska in stenografinja, domačinka, se sprejme. Ponudbe pod: »Poštenje in točnost na upravo «Večernika». 849

Branjarijo oddam,

Naslov pove uprava »Večernika«. 846

Učenka

za šivanje perila se sprejme. Olga Rupnik, atelje za perilo, Slovenska ul. št. 20. 826

Nove spalne in jedilne sobe

politirane in izdelane po najnovejšem vzorcu prodam. Aleksandrova 48. 828

Mirni zakonski par,

brez otrok, išče stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, ali iz večje sobe s štedilnikom. Pismene ponudbe na upr. pod »Než. Frid«. U

Sprejem

6—8 drvarjev takoj za celo leto ter vničarja z 4—6 delavnimi močmi. Ivan Spes, Maribor, Betnavska c. 26. 806

Pred nakupom motorjev

si oglejte ravnokar dospelih najboljših modernih izdelanih belgijske znamke FN pod garancijo, kateri uporabljajo na 100 km 2½ l bencina in 0.15 olja. Justin Gustinčič, mehanična delavnica in trgovina, Maribor, Tattenbachova ul. 14. 807

Dobro ohranjeno

že rabljeno decimalno tehniko kupi uprava »Večernika«. U

Iščem službo

za lažje pisarniško delo ali za oskrbnika k samostojni gospej. Dopise nasloviti na upravo »Večernika« pod šifro »2000«. 865

Meblovano sobo

s prostim vhodom in električno razsvetljavo oddam, Marijina ul. 10 I. 861

Hitro,

poceni in dobro popravlja čevlje vseh vrst samo Brzopodplata, Maribor, Tattenbachova 14. 778

Sukno od Din 20.—

naprej se dobi dokler traja zaloga pri I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 718

Kuhinjska miza

rabljena, ceno na prodaj. Vprašati Maistrova ul. 16 I., vrata 6. U

Stavbena parcela

v izmeri 1160 km² tik postaje Hoče na prodaj. 864

Mlad, agilni trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali išče službe v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe na upravo Večernika pod »Marljiv«. 859

Uradnico

ponudnoma večšo slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, stenografinjo, strojepisko sprejme tukajšnje podjetje. Ponudbe pod »Dobra moč« na upravo »Večernika«. 862

Izkušen vlijolnist

podučuje gosli po 10 Din vaja. Pride pod istimi pogoji tudi na dom. Ponudbe na upravo lista pod »Verdi«. 863

Radioaparati »Reinartz 4«

kompletna naprava z zvočnikom se poceni proda. Ponudbe pod »Reinartz 4«. 860

Velika zaloga kuhinjske posode,

hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijev in litoželezno posteljeno posodo. Nadalje mline za meso, orehe, kavu, mak in poper. Tehnice za kuhinjo in meropreizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in ogle. Lopatice za ogle, pepel in smeti, Sita, deske za testo in valjarje. Likalnike. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato, Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škafje okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vlcel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprti. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

PRINCESKO



ZVEZEK LIČNO VEZAN 12 DIN PRI

UPRAVI „JUTRA“ IN „VEČERNIKA“

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

ZVEZDANKO

Spomnite se CMDI

VRT

za igrišče dveh otrok se išče v najem.

Pismene ponudbe na upravo lista, kjer se izve tudi naslov. 860

Najugodnejši nakup

galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, šolskih potrebščin, perila, pletenih, vrvarskih izdelkov itd. Na debelo in drobno! 619

DRAGO ROSINA

Maribor, Vetrinjska ulica 26

821

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, cizenega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka itd. od trdike »Patria«. Zagreb.

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 19

Na drobno!

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!